

**Bài tản mạn năm Tý nói
chuyện Chuột**
Nguyễn Ngọc Duy Hân

Bạn có thích con sóc không? Hình ảnh những chú sóc dễ thương chạy tung tăng trong các công viên, tay cầm hạt dẻ là hình ảnh rất nên thơ. Thế nhưng người ta nói nếu bỏ cái lông xù ở đuôi đi, con sóc chẳng khác gì con chuột xấu xí hôi hám. Ngược lại nếu hóa trang con chuột với cái đuôi nhiều lông, thì nó sẽ trở thành con sóc xinh xắn, như vậy thì làm chết phải không quý vị? Đón chào năm Canh Tý 2020 sắp tới, xin mời bạn cùng tôi tản mạn một chút về loài chuột, cùng nhớ lại những câu ca dao, tác phẩm, thơ nhạc có liên hệ tới loài gặm nhấm này nhé, và thử xem mình có hiểu làm điều gì với loài động vật này không.

Các nhà nghiên cứu cho thấy loài chuột xuất hiện trên trái đất đã 50 triệu năm, trong khi con người chỉ mới được 2 triệu năm. Chúng len lỏi sống cạnh người nhưng chẳng bao giờ được cho là gia súc.

Trung bình đôi chuột công sau một năm có thể sinh ra một đàn con, cháu, chắt đến 800 đứa, sau 3 năm có thể trở thành 20 triệu con nếu không bị diệt, chết bót. Cũng may chuột chỉ sống lâu nhất là 18 tháng. Thỉnh thoảng cũng có chuyện lạ chuột tự sát tập thể dù tuổi thọ chưa bao nhiêu, chắc là thấy nạn Nhân Mãn, ý quên "Tý Mãn" nhiều

quá nên giải quyết bằng cách tự chết bót chẳng! Chẳng hạn vào đầu tháng 5, 1995 ở vùng Tân Cương, chuột kéo đến các ao hồ, từng đôi một cắn đuôi nhau tự trầm mình tìm cái chết. Chỉ sau vài ngày, các hồ ao trong vùng xác chuột nổi kín mặt nước.

Chuột sinh sôi nảy nở rất nhanh chóng, chuột cái có thể thụ thai khi chỉ mới 5 tuần, bị kết án đa dâm vì... mắn đẻ. Loài chuột túi nhỏ Kaluta ở Úc xứng đáng nhận danh hiệu "chết vì yêu" trong thế giới động vật, vì chúng giao phối một lần tới 14 tiếng rồi con đực qua bên kia thế giới luôn. Biết "yêu là chết" mà vẫn dâm dục tìm cái thú đau thương này, nghe cũng quen quen phải không quý vị!??

Một con chuột trong một năm có thể ăn hết 20 ký lương thực. Chuột mẹ có khi ăn thịt chuột con nếu cảm thấy cần. Khi đó chuột mẹ sẽ chọn ra đứa con yếu nhất hoặc bị dị tật để ăn thịt, nhằm tăng cơ hội sống cho các anh chị chuột khỏe mạnh còn lại. Ngược lại có giống thì chuột mẹ lại bị chuột con gặm, cắn tới chết. Rõ khổ, loài người cũng có những đứa con bất hiếu đánh đập, làm hại cha mẹ từ tình thân tới thể xác. Loại con cái này "sống làm chi cho chật trời!"

Trong mười hai con giáp, Tý đứng hàng đầu. Thời xưa ông bà ta chưa có đồng hồ, nên tính giờ Tý là thời gian khoảng từ 23 giờ khuya đến 2 giờ sáng, cũng là thời gian giống chuột hoạt động rất mạnh để cắn phá và kiếm ăn, mà cũng là "giờ Tí canh ba" rất thuận tiện để vợ chồng làm chuyện di truyền nòi giống.

Có nhiều huyền thoại về loài chuột thể hiện qua các tôn giáo. Tương truyền, linh hồn của nữ thần Karni Mata trong đạo Hindu sau khi chết được chuyển thể tái sinh qua loài chuột, nên một số nơi ở Ấn Độ, chuột được xem như thần thánh. Đền Karni Mata ở tây bắc Ấn Độ là ngôi đền thờ có khoảng 20 ngàn con chuột sống trong đó và được tôn thờ. Nếu bạn lỡ đạp chết con nào thì phải phạt rất nặng.

Để tìm hiểu tinh thần Phật học,

một nông dân đặt câu hỏi nếu mình làm ruộng rồi lúa bị chuột cắn phá, không dùng thuốc diệt chuột thì không có gạo ăn, mà giết chuột thì phạm tội sát sanh, thế thì phải làm sao? Câu trả lời là sống trong cuộc đời phải biết tương đối, tránh tội lớn phải chấp nhận tội nhỏ, không thể hoàn toàn được. Khi con người mà giết hại lẫn nhau mới thật là tàn ác, phải tránh tuyệt đối. Nói tới người giết người, tàn hại lẫn nhau thì không thể không nói tới Cộng sản. Đồng bào, cha mẹ mà chúng cướp, giết không gớm tay thật ghê sợ. Dân oan ta thán khắp nơi mà chúng nào có quan tâm, chỉ "ke" cho túi tiền của mình.

Kinh Thánh Công giáo cũng có nhắc loài Tý này, khi ông Môi-sen dẫn dân chúng không được ăn thịt chuột, vì đó là loài ô uế. Thật vậy, chuột là biểu hiện của bệnh tật, trộm cắp, cắn phá, lén lút, lừa dối, sống nhờ rác rưởi.

Trong ca dao tục ngữ, các giống vật luôn được dùng làm ví dụ, nhắc tới. Dòng dõi nhà Tý cũng xuất hiện nhiều trong vườn thơ bình dân. Để chỉ những kẻ đạo đức giả ông bà ta có câu: "*Mèo già khóc chuột*". Hoặc để trách người hay nói, khoe khoang thì cha ông dùng câu: "*Nói dơi nói chuột*". Với những kẻ cố tình che giấu chuyện ám muội, sau này mới lộ ra bộ mặt gian ác của mình, thì sẽ bị chép miệng chế diễu: Thấy chưa, "*Cháy nhà ra mặt chuột!*". Nếu tướng tá gian tà, ông bà mình chê "*Mắt dơi mày chuột*". Người bạn trẻ Hong Kong đang tranh đấu cho Tự Do Nhân Quyền nổi tiếng hiện tại cũng bị báo Việt Cộng diễu là đồ "*mắt dơi mỏ chuột*", nhưng Hoàng Chí Phong (Joshua Wong) dù không to con đẹp trai lại là một nhân tài góp phần làm thay đổi bộ mặt thế giới và làm Trung Cộng hoảng sợ.

Để chỉ hạng người mới bắt đầu công việc thì phô trương nhưng chẳng chịu làm tới nơi tới chốn, kết cục không ra gì thì tục ngữ có câu: "*Đầu voi đuôi chuột*". "*Lui như chuột*", "*Uớt như chuột lột*", "*Len lét như chuột ngày*" "*Chuột cạy mình nhỏ, dễ chui dễ lượn*" là những câu dân gian hay nhắc tới.

Khi nói về mẹ chồng đối với nàng dâu, ca dao cũng có câu: "*Như mèo với chuột có thương nhau bao giờ*". Dân nhậu thì sẽ rất thâm thúy câu: "*Cần chi cá lóc cá rô, thịt chuột thịt rắn nhậu vô hơn nhiều!*" Cũng có câu đố: "*Vừa bằng quả mướp, ăn cướp cả làng*", bạn có giải đáp được là con gì không? "*Ném chuột sợ bể đồ*" hoặc "*Kia xem con chuột thối thây, người mà vô lễ chết ngay cho rồi*" cũng rất hay được nhắc tới trong văn chương bình dân. Còn câu "*Chuột bầy làm chẳng nên hang*", là để nói về việc thiếu lãnh đạo thì dù có đông người cũng chẳng làm nên trò trống gì. Chẳng lẽ câu này lại phù hợp với thực trạng ngày nay: Đất nước Việt Nam thiếu người tài ba đứng ra lãnh đạo nên việc chống lại cộng sản hoành hành gây hại cho quê hương vẫn chưa có kết quả bao nhiêu!

Cũng có nhiều so sánh dí dỏm và tượng hình về loài chuột mà người dân dùng nhiều. Chẳng hạn trái dưa leo ăn sống giòn và ngon, cũng được gọi là dưa chuột. Khu nhà nghèo bị gọi là khu ổ chuột, chắc vì tối tăm dơ dáy nên có nhiều chuột. Khi bắp thịt bị thất lại, thì gọi là bị "chuột rút". Đang bơi mà bị chuột rút thì rất nguy hiểm, có khi dẫn tới chết đuối. Hồi còn bé chắc thế nào bạn cũng chơi qua trò chơi "Mèo bắt chuột". Cơ bắp tròn, khi gồng tay lên thì rắn chắc cứng hơn được gọi là gồng chuột. Hồi còn bé con tôi rất thích rờ bắp tay của bố khi anh gồng "sô" cho chuột phồng lên. Mới đó mà đã tới lúc cháu có con, chuẩn bị gồng bắp tay cho con của mình rờ ròi, và chúng tôi đã lên chức ông bà nội, bắp tay ông xã bây giờ có gồng lên chắc cũng chỉ được con chuột bé tí!

Chuyện gian díu không chính thức của đôi nam nữ bị gọi là chuyện "mèo chuột". Mèo bắt chuột, chuột sợ mèo, các cụ muốn dạy con cháu rằng khi mèo và chuột rùng mỡ ăn nằm với nhau thì phải rất cẩn thận, sẽ không bền vững đâu: "Mẹ em để em trong bô - Anh nghĩ chuột nhất, anh vô đứt đuôi".

Ngoài xuất hiện trong văn chương, về nghệ thuật thì ông Tý cũng gắn liền với nhiều họa phẩm nổi tiếng. Bức tranh Đông Hồ "Đám Cưới Chuột", "Mèo Vờn Chuột" là những tác phẩm nghệ thuật dân gian nhiều ý nghĩa có liên hệ tới gia đình họ Thử này chắc ai cũng đã xem qua. Loại tranh vẽ này không chỉ mang nặng bản sắc dân tộc, mà còn có sự tỉ mỉ sắc sảo diễn tả nhiều bài học kinh nghiệm. Tên của một giống chuột to con, xấu xí là chuột Công, trùng tên với người thi đỗ khoa bảng thời xưa là ông Công, bạn có biết tại sao không? *Trăm năm trong cõi người ta, cái gì hồng biết thì tra google*, tôi đã hỏi bác Google nhưng chưa tìm thấy câu trả lời về "vụ việc" này. Chắc chuột công là ý nói tới loài chuột sống ở ông công. Còn chữ công kia là chỉ những người thi đậu do chữ Hán mà ra. Thi Hương Công từ thời Minh Mạng đã được đổi thành thi Cử Nhân, chắc là có vị quan nào không thích chữ Công nên đã đề nghị vua đổi?

Tác phẩm văn học viết bằng chữ Nôm xưa nhất còn giữ được trong văn học nước ta là Trinh Thử. Đó là một truyện thơ dài 850 câu của Hồ Huyền Quy, ca tụng đức tính của Chuột Bạch góa chồng đi kiếm mỗi nuôi con.

Trong tịch bắt chuột của cụ Đồ Chiểu, cụ đã miêu tả:

*"Lông mọc xôm xoàm,
tục kêu xà lắt
Tánh hay ăn vặt;
lông chẳng kiêng dè
Chỗ ở ăn hang lỗ nhiều bẻ
Đường qua lại đào soi
lắm gác
Nghe hơi động vọi vàng
lĩnh mát" ...*

Trong chuyện Kiều của thi hào

Nguyễn Du có nhắc tới nhiều thú vật, nhưng tìm mãi không thấy chữ chuột hoặc tý trong tác phẩm. Cuối cùng may quá tìm được điển thích nói đuôi con diêu trong câu: *"Lời lời châu ngọc hàng hàng gấm thêu, Hay hèn lẽ cũng nói diêu..."* Thì ra "Diêu" là một loài chuột ở rừng núi miền lạnh, đuôi to, lông xù dài đến một tấc, màu vàng hoặc đen tía.

Riêng nhà thơ cổ Nguyễn Khuyến thì lại viết bài Cơ Thử to lòng thương hại khi chuột bị đói:

*"Bọn mi nương xó tường ta,
Bấy lâu êm ả trong nhà
không sao.
Phải khi gạo kém thóc cao,
Bọn mi lục đục cắn nhau
bao lần".*

Trong thơ ngụ ngôn của La Fontaine, ông đã nhân cách hóa để diễn đạt cái kiêu hợ hành, phát biểu vu vơ rồi giải tán mà không đem lại hiệu quả gì bằng hình ảnh một Hội đồng chuột:

*"Té ra cuộc luận bàn thật hão
Có lạ gì bàn lão xưa nay
Chẳng là việc chuột thế này
Việc dân việc nước cũng hay
bàn xằng"*

(Nguyễn Văn Vĩnh dịch). Vậy các hội đoàn khi hội họp hãy cẩn thận kẻo bị mang cùng tên với hội đồng chuột này nhé.

Truyện của Tô Hoài, John Steinbec, Albert Camus cũng đều có nhắc đến loài chuột.

Dân tộc Kammu miền bắc Thái Lan vẫn kể câu chuyện thần thoại chuột rúc để báo hiệu về cơn đại hồng thủy sắp sửa diễn ra. Ông bà ta cũng rất tin vào điềm may khi nghe tiếng chuột. Riêng trong gia đình tôi cũng có một chuyện đã xảy ra không biết phải giải thích ra sao. Số là bố chồng tôi vì sợ Cộng sản nên phải trốn từ Quảng Ngãi vào miền Nam, cha của ông tức ông nội vẫn còn ở Quảng Ngãi. Thời ấy làm gì có điện thoại, Facebook, thư từ, đi lại rất khó khăn tốn kém nhưng bỗng một ngày ông nội nói với hàng

xóm: *"Đêm qua có tiếng chuột rúc báo tin, con trai tôi sẽ về thăm"*. Quả thật hôm đó bố chồng tôi khăn gói quả mướp từ Vũng Tàu về quê thăm cha, không báo trước gì cả.

Trên thế giới nổi tiếng là chú chuột Mickey và cô bạn gái Minnie. Thống kê cho thấy gần 150 bộ phim về Mickey đã ra đời, kèm theo không biết bao nhiêu là truyện bằng tranh, thú nhồi bông... Mickey còn là biểu tượng của các công viên Disney Land, Disney World với các trò chơi cho trẻ em trên thế giới. Thú thật tới tuổi này tôi vẫn còn mê đi Disney World. Cựu Tổng thống Mỹ Jim Carter đã phải nhận xét: "Chuột Mickey là một đại sứ thiện chí, một nhà kiến tạo hòa bình, có thể vượt qua mọi rào cản ngôn ngữ".

Gần đây hơn, từ năm 1940, nhân vật chuột Jerry xuất hiện trong bộ phim hoạt họa "Tom & Jerry", con nít và cả người lớn đều thích thú theo dõi.

Trong âm nhạc Việt ít thấy bài hát nào có nhắc tới chuột, ngoài bài "Giờ Tí canh ba" của Song Ngọc, nhưng có một nhạc sĩ khá nổi tiếng có tên Nguyễn Văn Tý, tác giả bài Dư Âm *"Đêm qua mơ dáng em ôm đàn..."* vang tiếng một thời. Bà con ta khi có con trai hay đặt nickname ở nhà là Cu Tí, dù không sanh vào năm Tý. Nhưng chữ Tí ở đây là bé tí, không phải chuột con, đừng tưởng lầm nhé!

Loài vật nào cũng thế giới riêng, khám phá về sinh hoạt chúng đem lại nhiều điều kỳ thú và có thể có những kinh nghiệm cho loài người. Chuột cũng biết ghen đay các bạn ạ. Với mình thì con chuột nào cũng hôi như con chuột nào, nhưng giống chuột có tiết ra một mùi riêng rồi nhờ đó mà nhận ra nhau. Khi chuột chồng đi vắng, nếu chuột vợ ở nhà "mèo chuột" với chàng khác thì chuột chồng phát hiện ra ngay nhờ đánh hơi được mùi lạ. Chàng sẽ nổi cơn ghen xông vào cắn xé chuột cái ngoại tình ngay. Nhưng sau đó có lẽ cái mùi lạ bay mất, nên chàng lại tha thứ và "yêu" vợ trở lại. Tôi luôn ước mong mọi người tha thứ, bỏ qua cho nhau, nhưng nếu ngoại tình quá 2 lần thì nên dứt khoát bỏ hẳn, không nên chấp nhận nữa, dù mùi hương của tình địch đã bay xa. Xét ra chuột cũng biết yêu âm nhạc, mê chàng nghệ sĩ. Khi tán tỉnh bạn tình, chuột đực cũng phát ra những âm điệu du dương như những bản tình ca cho đến khi cô nàng "phải lòng". Rồi theo tạp chí Cardiothoracic Surgery, các nhà nghiên cứu Nhật Bản đã làm thí nghiệm với những con chuột bị làm phẫu thuật ghép tim. Mạng sống của chúng có thể kéo dài hơn nếu chúng được nghe nhạc opera hoặc Mozart - không phải rap, rock.

Sống trong bầy, chuột luôn nhận ra nhau và không có chuyện "loạn luân". Nhưng điều này không đúng với loài chuột hamster chúng ta nuôi trong nhà. Hồi ấy chịu các con, chúng tôi cũng ra Pet Shop mua về một cặp hamster. Chúng đẻ mau như... chuột, chúng tôi phải đem cho bớt. Cô bạn bỏ hamster mẹ và con chung chuồng với nhau, liền sau đó hamster mẹ lại có bầu, đẻ ra một đàn vừa là con vừa là cháu!

Ngoài loài gấu ngủ suốt mùa đông, cũng có giống chuột biết trốn vào hang ngủ rất lâu mới thức dậy "quậy". Dòng họ Thử lại biết lo xa, chúng cẩn thận đào hang cất giấu lương thực để dành ăn dần. Chúng cũng rất tự ái, giữ tiết lễ, có thể tự sát hàng loạt nếu hang ở

bị xâm phạm. Nước Việt ta đang có nguy cơ làm nô lệ kiểu mới cho Tàu Cộng, mà sao nhiều người vẫn "vui mừng làm người cúi xin", nghĩ có đáng buồn, có thua loài chuột này không?!

Một hiện tượng kỳ lạ và hiếm gặp là chuyện "vua chuột", khi nhiều con chuột không biết bằng cách nào đã cột đuôi dính với nhau hàng chục con, hay là chúng đang thực hiện việc "đoàn kết" nắm tay, ý quên nắm đuôi gây sức mạnh!? Quả thật về thể lý cái đuôi chuột có một sức mạnh đáng nể. Nói về thể lực, chuột có thể chạy đoạn đường dài tới 15 km, bạn chạy được bao xa? Chuột còn có tài đu bám ngửa bụng lên trời hoặc có thể leo theo đường thẳng đứng trên mặt tường hoặc bò ngang theo mặt trần nhà. Chuột cống lớn có thể nhảy vọt lên cao đến 1,5 mét, nếu cho đi thi Olympic thì chắc sẽ đoạt huy chương vàng. Ấy là chưa kể tài bơi lội như rái cá của chuột. Chuột phải luôn luôn gặm nhấm để mài mòn răng, nếu không răng sẽ dài ra không thể ngậm miệng lại được (*chúng không có nha sĩ để takecare vụ này!*)

Có rất nhiều loại chuột trên thế giới, vài loại đặc biệt xin được giới thiệu tại đây. Chẳng hạn huột chù Etruscan được cho là một trong các loài động vật có vú nhỏ nhất thế giới. Trung bình nó nặng chưa đến hai gram và dài khoảng 4cm. Ngược lại loài chuột khổng lồ có thể nặng gần 100 ký như Capybara - thuộc loài chuột lang nước. Ở Papua New Guinea, kích thước của một chú chuột Bosavi có thể vượt quá 80 cm chiều dài (bao gồm cả đuôi) và nặng khoảng 1,5 kg. Liên hệ tới chuột có giống chuột túi rất

to tức là con Kangaroo - biểu tượng của dân Úc. Lại có loại chuột cỏ khá giống chuột túi nhưng nhỏ thôi, sống rất biệt lập và di chuyển bằng cách nhảy lò cò giống như chuột túi Úc. Có loại chuột dứa chuyên sống và ăn dứa, nên thịt nó thơm ngon đặc biệt. Người ta còn nuôi chuột bằng sâm, cho ra món "Sâm Thử" rất quý và bổ.

Nhìn chung, chuột gây ra không ít tác hại thật đáng sợ đáng ghét. Từ năm 1347 đến 1351, tại châu Âu chuột đã mang theo loài bọ chết chừa vi khuẩn Yersinia Pestis gây ra bệnh dịch hạch, gieo rắc "cái chết đen" lên lục địa, thời gian đó đã có khoảng 25 triệu người phải bỏ mạng. Bệnh dịch hạch hiện vẫn còn nhất là ở các nước kém phát triển.

Tại Thụy Điển báo đã đăng chuyện con chuột to con lớn xác định ăn thịt cả mèo (*Quý ông nên cẩn thận, đừng cậy vào sức dài vai rộng nhé!*). Tại Nam Phi có ghi nhận chuyện chuột Gambia cắn xé làm em bé 3 tháng phải thiệt mạng. Bác ruột của tôi bên Việt Nam sau 1975 bị mất một chân cũng vì chuột. Bác bị bệnh tiểu đường nên vết thương khó lành. Tối hôm đó ngủ quên bác bị chuột gặm chân chảy máu, lở vì tiểu đường, lở vì y tế thời đó quá tệ nên cuối cùng bác bị cưa chân lên tới đầu gối.

Chuột gây hại nhiều hơn lợi, nên diệt chuột là chuyện cần làm. Thời xưa thuốc DDT nổi tiếng giết chuột tài tình, từ đó mới có câu hát sửa lời "*Em ơi nếu mộng không thành thì sao? Mua chai thuốc chuột uống cho rồi đời!*" Thế nhưng ngày nay xã hội Việt Nam cái gì cũng giả, nên có người mua thuốc tự tử bị nhầm thuốc giả không chết được, còn mua thuốc bỏ để uống thì lại nhầm thuốc dỏm khiến bị toi mạng! Hồi ấy ngoài chợ cũng hay có quảng cáo bán thuốc Sơn Đông, biểu diễn võ thuật. Để rao bán thuốc diệt chuột, họ rao hát rất vần điệu:

*"Thuốc chuột đây!
Thuốc chuột đây!
Chuột ăn chuột chết
Rét ăn, rét què"...*

Dù có nhiều cách diệt chuột, nhưng phần thắng chưa hoàn toàn thuộc về con người. Ông bà ta xưa kia đôi khi cảm thấy bất lực, nên đành tin dị đoan, cất giấu gì ở đâu phải nói rất nhỏ, sợ chuột nghe thấy. Để chúng khỏi nổi giận trả thù, các cụ còn gọi chúng là "Ông Tý" nữa. Nhiều chiếc ghe nhỏ phải có bàn thờ ông Tý để xin ông đừng cắn nát ghe.

Tuy vậy, chúng ta cũng nên hi xả chút để nhìn vào mặt lợi ích, mặt tích cực của loài chuột. Các nhà khoa học đã khám phá ra con người và chuột nhất có đến 90% tương đồng về gen, vì thế chuột thường được làm vật thí nghiệm để giúp về sức khỏe. Trong y học, con chuột "knockout" đầu tiên đã được tạo ra bởi Mario Capecchi, Martin Evans và Oliver Smithies khoảng 1987-1989 đã được nhận giải thưởng Nobel. Rất nhiều chuột knockout đã được sử dụng để nghiên cứu các bệnh ung thư, tiểu đường, bệnh run rẩy Parkinson, béo phì, viêm khớp, u uất trầm cảm... Một con chuột được cấy bệnh viêm khớp vào để thử nghiệm có giá gần 200 đô Mỹ; một con chuột mù giá 250 đô. Còn muốn có một con chuột tách gen làm thí nghiệm, giá có thể cả 100 ngàn đô vì phải tốn bao thời gian, tìm hiểu nghiên cứu mới thành công được. Nhà nghiên cứu tại Đại học Massachusetts, Hoa Kỳ cũng đã thành công tạo ra một con chuột mang một cái tai người trên lưng. Kỹ thuật này đã giúp ngành y khoa tái tạo lại các phần cơ thể người bị mất vì tai nạn hay kiếm khuyết bẩm sinh.

Trong thuốc Nam người ta bày cách bỏ chuột vào nồi dậy kín rồi thiêu, lấy tro uống để trị hết bệnh suyễn, hoặc lấy tro hòa với vaselin bôi lên trị bỏng, cháy da, bạn có dám thử không?

Về phía Tây Phương, có người nuôi dạy chuột để thi chạy đua hay tranh giải sắc đẹp của Tý Cô Nương. Muốn trở thành Hoa Hậu Top Model, chuột được nuôi theo cách ăn uống đặc biệt với thực đơn "sang chảnh" như bánh bích qui,

lúa mạch, bánh mì, sữa, rau trái, thịt sống.... Phong trào chơi chuột bắt đầu khoảng năm 1993. Tại Mỹ trên đại lộ Hollywood, không ai ngạc nhiên trước cảnh các bà đầm dắt chuột chơi phố ngắm cảnh thay vì dắt chó. Tôi thì vẫn quê mùa bảo thủ, có điều kiện thì giúp người nghèo, trẻ em ốm đói trước đã rồi hãy bỏ nhiều tiền nuôi các giống thú cưng. Riêng tại Anh, hằng năm có khoảng 40 cuộc thi đủ loại về chuột, được tổ chức tại London và Yorkshire. Một câu lạc bộ dành cho những người yêu chuột cũng đã hình thành vào 1892, có tên "National Mouse Club" đến nay đã có tới 150 hội viên là những nhà nuôi chuột thương mại và các ông bà già về hưu "quờn" không biết làm gì cho bớt boring, buồn tẻ.

Khi vừa mới đẻ, chuột con chưa thể mở mắt và không hề thấy đường. Đến lúc trưởng thành chuột vẫn bị mù màu vì chỉ thấy 2 màu đen-trắng. Thật ra chúng đâu cần nhận ra màu sắc vì nói chung chuột chỉ có 2 loại: Loại thường màu đen và loại chuột bạch màu trắng. Thế nhưng gần đây có các nhà khoa học đã ghép tế bào để có loại chuột lông xanh lá cây, xanh từ trong ruột xanh ra chứ không phải nhuộm màu như chúng ta nhuộm tóc đâu nhé. Bù lại thị giác hạn chế, tai chuột lại rất thính có thể nghe được siêu âm có tần số cao mà tai người không nghe được. Thế nên chuột được huấn luyện để dò thám tin tức và rà mìn nhờ thân hình nhỏ bé, khứu giác bén nhạy, cử động lanh lẹ và nhất là có óc thông minh. Chúng biết kết hợp với nhau để tha nguyên trái trứng gà to về hang mà không bị bẫy, thực hành "team work" rất đoàn kết, lớp lang. Đừng chê chuột chù húp nước mắm hoài nhé, chúng cũng có lợi ích và khôn ngoan đó.

Ngoài ra, chuột đồng là món ăn, món nhậu rất ngon. Những ngày bị tù cải tạo sau 1975, các quân cán chính Việt Nam Cộng Hòa nhiều người đã sống được nhờ ăn thịt những con chuột đồng trong khi đi lao động, nếu không sẽ chết đói hoặc bệnh vì thiếu protein. Nhớ lại những ngày sau 1975 thật là thê thảm, cái gì cũng thiếu phải sắp hàng chờ đợi cả ngày. Trước đó gia đình tôi cũng thuộc loại công chức và giáo chức, không thừa nhưng cũng không lo thiếu. Việt Cộng vào miền Nam thì ăn độn dài dài, có khi chén cơm dính cục cứng chuột cũng không dám bỏ, phải can đảm dùng đũa hất đi rồi ăn tiếp nếu không thì đói. Món kẹo mè đen hay ăn vào dịp Tết còn được gọi là kẹo Thèo Lèo Cứt Chuột, cái tên nghe chẳng thấm mỹ chút nào. Nếu nằm mơ thấy chuột, bạn nên đánh đề số 2, 20, 55, còn nếu nằm mơ thấy mình bị chuột cắn bạn nên đánh số 14 hoặc 41.

Trong lịch sử, năm Canh Tý thứ 40 là một năm quan trọng, khi hai bà Trưng đã phất cờ khởi nghĩa làm rạng danh phụ nữ Việt Nam.

Bây giờ tôi xin điểm qua vài nhân vật nổi tiếng cầm tinh con chuột nhé. Đầu tiên phải nhắc tới Shakespeare sinh năm Giáp Tý 1564, là kịch tác gia vĩ đại người Anh với những kiệt tác như "Roméo et Juliette", "Hamlet", "Othello", "Le Roi Lear" v.v... Kế tới là Galiléo, một nhà vật lý và thiên văn lừng danh, cũng sinh năm Giáp Tý (1564). Tuổi Bính Tý có Jack London là nhà văn Mỹ. Jack London sinh năm 1876 tại San Francisco, nhiều tác phẩm của ông đã được làm thành phim nổi tiếng khắp thế giới. Alphonse Daudet là đại văn hào Pháp sinh năm Canh Tý (1840). Ông được nổi tiếng nhờ dùng ngôn ngữ chuẩn mực, giản dị và trong sáng. Tập "Lettres de mon Moulin" lừng danh khắp thế giới. Saint Exupéry cũng sinh năm Canh Tý, nhưng nhỏ hơn Daudet 60 tuổi. Ông sanh vào năm 1900 chẵn chòi, là nhà văn lỗi lạc của Pháp và cũng là phi công mất tích trong một phi vụ ngày 31-7-1944. Những tác phẩm đề đời là «Vol de

Nuit» «Terre des hommes» «Pilot de guerre» v.v... Các nhân vật đặc biệt Leo Tolstoy, cựu tổng thống Mỹ George Bush, thái tử Anh Charles cũng sanh vào năm Tý.

Về phía Việt Nam ta, tuổi Mậu Tý có Tản Đà Nguyễn Khắc Hiếu (1888-1939) là thi sĩ cận đại đứng vào bậc "thầy" trong làng thơ văn. Rồi phải kể tới Nguyễn Trường Tộ sinh năm Mậu Tý 1828 tại Nghệ An. Ông nổi tiếng về các bài điều trần cứu nước và kiến Quốc. Nhà thơ Hàn Mặc Tử sinh năm Nhâm Tý 1912 chết vì bệnh phong cùi là thi sĩ nổi tiếng của làng văn chương Việt. Tổng Thống Nguyễn Văn Thiệu cũng sinh vào năm Tý, tháng Tý, giờ Tý.

Những tuổi hợp với người tuổi Tý là tuổi Thìn (con Rồng) và tuổi Thân (con Khỉ). Tuổi xung khắc với tuổi Tý là tuổi Mẹo (con Mèo – dĩ nhiên!), tuổi Ngọ (con Ngựa) và tuổi Dậu (con Gà).

Nói dông dài này giờ, tôi xin được bàn đến chữ "con chuột" rất quen thuộc trong thời đại điện tử này trước khi chấm dứt. Trong máy vi tính, bác Còm (còm-pu-tơ) thường có con chuột là bộ phận cần để điều khiển chức năng, dịch từ tiếng Anh là Mouse, tiếng Pháp Souris. Gọi là "chuột" vì hình dáng và kích thước mouse giống như con chuột thật, với sợi dây điện nối vào máy điện toán giống như cái đuôi. Tuy thế điều này không đúng nữa vì ngày nay đã có "cordless mouse" không cần dây rợ gì, thậm chí không cần chuột nữa. Bấm vào mouse được dịch ra tiếng Việt là "nhấp chuột". Riêng chữ "mouse" trong Anh văn cũng mang một nghĩa xấu. Mouse bắt nguồn từ gốc chữ Latin là "mus", tiếng Hy Lạp là "mys", tiếng Phạn là "mush", đều có nghĩa là "ăn cắp", có lẽ vì chuột luôn gặm nhấm, ăn cắp mùa màng, thức ăn của loài người. Nói về nhấp chuột trong computer, thì phải nhắc thêm phát minh ra con chuột Vir Touch (VTS) dành cho người khiếm thị do Irael sản xuất có khả năng hoạt động như mắt người, giúp người mù xem được hình ảnh trên máy computer bằng xúc giác. Tuy nhiên giá còn

cao khoảng \$5000 đô Mỹ nên dù có mặt trên thị trường từ tháng 9, 2004, cũng chưa bán được bao nhiêu. Lại còn có loại chuột dành cho người cụt hai tay sử dụng. Thiết bị này được người Nga chế tạo, to hơn chuột thường được đặt dưới sàn nhà, với nút bấm được điều kiện bằng chân. Ngoài ra còn đủ các loại chuột dành cho người bị ra mồ hôi tay, chuột dành cho người bị run tay kinh niên, tha hồ nhấp chuột không bị trở ngại vật lý.

Tản mạn về chuột thật chuột giả này giờ chắc cũng đủ làm bạn mệt rồi, thôi thì năm cũ con Heo đã qua, mong bạn cùng tôi kiểm điểm lại một năm qua rồi để thấy mình đã làm được gì, ước vọng thực thi được bao nhiêu? Nếu thành tựu thì xin chúc mừng và mong bạn tiếp tục thăng tiến hơn trong năm mới. Nếu xui xẻo chưa được nhiều thành quả thì chúc bạn can trường hơn, có mục tiêu cụ thể hơn để quyết tâm thực hiện trong năm mới này.

Tôi cũng xin "thành thật khai báo", năm nay là năm tuổi của tôi, sắp tròn 60 tuổi. Nếu ông bà có gọi ra đi năm nay thì phân ưu sẽ được ghi là "hường thọ" thay vì "hường dương". Năm tuổi thì thường là xui, tôi không tin bói toán lắm nhưng nếu năm Canh Tý tới mọi người vẫn thụ động, vẫn nhiều người "vô cảm", quê hương đất nước vẫn còn trong ách Cộng Nô, Tàu Cộng ngày càng xâm lấn thì quả là còn xui thật. Cầu cho có tiếng chuột rúc thật to, thật linh động để làm phấn chấn tinh thần mọi người, để tình thương và sự thật được chiến thắng. Mong giấc ngủ mọi người an lành nhiều mộng đẹp, nhưng đừng ngủ nhiều quá như giống chuột ngủ hết mùa đông, công chuyện ngưng trệ không làm. Trước khi ngủ thì phải nhớ hỏi, đừng đánh rớt mất dấu hỏi "ngủ" thành...ngu! Mong bạn an nhàn nhưng cũng đừng quờn quá kéo "rảnh rỗi sinh tội lỗi"; Sẽ rất tốt nếu bạn thông thạo các phương tiện thông tin, lướt Facebook, lên "livestream", điểm "Youtube" thường xuyên nhưng cũng cần có chừng mực. *Lên non mới biết non*

Bụi Xuân

*Ngày Xuân
giữa chốn đông người
dâu cho ai nói
ai cười
mặc ai!
Nhủ lòng
hãy sống thẳng ngay
dù cho
nhân thế
đổi thay
nhiều lời
Bụi xuân
bám ánh tơ trời
vấn vương
lòng vẫn
một lời
yêu thương
hoa xuân
héo úa bên vườn
ngất buồn
một đóa
mang cài
trong tim...*

Trịnh Tây Ninh

*cao, lên "phây" mới biết phây bao
ưu phiền! Mong bạn và người thân,
vi hữu vi yêu thương sống chết có
nhau, đừng sống chết với nhau,
tranh cãi chửi bới ì sèo không phân
biệt thiệt giả, đúng sai.*

Ánh nắng ngày Tết đang le lói chiếu nhẹ trên trái đất, tôi cũng mạn phép chúc bạn một mùa Xuân mới đến trong an hòa, hạnh phúc. Chúc bạn ngoài biết nấu ăn ngon trong bếp, lại biết thêm cách nêm nếm xào nấu ngôn ngữ trước khi sử dụng để "đắc nhân tâm" và không làm người khác buồn lòng. Chúc bạn nhạy cảm như lá cây mắc cở (hoa trinh nữ) để luôn biết thương cảm trước những cảnh đau lòng và nhất là cùng làm một điều gì - dù nhỏ nhất cho quê hương.

Nguyễn Ngọc Duy Hân